

Kuru-juhlaviikkoon kuuluvat kunniakäynnit sankarihaudalla ja Hirvenhiihtäjä-patsaalla. Perinteen mukaan edellisen vuoden Urhea Matti ja Heloposki Henna laskevat kukkavihon muistomerkillä. Tänä vuonna Henna, Lyyli Pohja, oli estynyt ja kukkavihkoa oli laskemassa Teuvo Nurmen kanssa Jaana Tiura.

Hirvenhiihtäjät-patsaan paljastamisesta 50 vuotta

JUHANI LATONIEMI

Kurujuhlien perinteeseen ovat vakiintuneet kunniakäynnit sankarihaudalla ja Hirvenhiihtäjät-patsaalla. Patsas saatiin viisi- ja kuusikymmentäluvuilla voimakkaana vaikuttaneen kotiseutuaatteen ansiosta paljastetuksi 22.7.1956.

Muistomerkkihanke alkoi kyteä kurulaisten mielissä jo 1930 luvulla lehtori Paavo Nummisen esitelmöityä Kurun Nuorisoseuran iltamissa aiheesta "Hirvenhiihtäjät – Kurun kansalliseepos". Vähi-tellen innostus levisi eri kansalaisjärjestöihin ja keväällä 1956 pidettiin patsaan suunnittelun kutsukilpailu. Taiteilija Kosti Sarti sai työn tehtäväkseen.

Alusta saakka suunnitelmiin kuului, että patsas omistetaan myös kotiseudun raivaajien muistolle. Tätä symboloivat viivapiirroksiset muistomerkin jalustakivesä. Lisäksi siinä on teksti "J.L. Runebergin Hirvenhiihtäjän ja kotiseudun raivaajien muistolle 22.7.1956".

Kansallisrunoilijamme Runebergin runolla Hirvenhiihtäjät on suora yhteys Kuruun. Jalo Hietakankaan laatiman artikkelin mukaan runossa mainitun Urhean Matin esikuva on kurulainen seppä ja torppari Matti Kuorejärvi (myöhemmin Hellman). Seppä Hellman tutustui vänrikki Polvianderiin varsin erikoisella tavalla. Suustaladatavat aseet tehtiin tuohon aikaan itse takoen pajassa. Matti oli sekä seppä että innokas metsämies, mutta hän ei osannut tehdä aseiden piippuun merkittävästi osu- tarkkuutta lisääviä rihloja.

Hän meni tapaamaan vänrikki Polvianderia, jonka tiesi tehneen useitakin rihlakkoja. Vänrikki opetti taitonsa Matille.

Miesten välille syntyi ystävyys ja luonnollisena seurauksena aseita lähdettiin koekilemaan eräpoluille. Miehet kertoivat pitkällä reisuilla eräkokemuksiaan toisilleen. Tarinat siirtyivät aikanaan Polvianderin kautta Runebergille, joka myös oli varsin tunnettu metsämies.

Heloposki Hennalla ei ole nimenomaista esikuvaa. Hahmo on ilmeisesti sommiteltu runon aikakauden romanttisten ihanteiden mukaan. Hennan piti olla nuori maalaisyttö, joka on työteliäs, vaatimaton, hurskas ja ehdottoman rehellinen. Myöhemmin avioliitossa naisen piti olla myös monen lapsen hellä äiti ja tarmokas talon emäntä. Näin kertoi opettaja Jaana Tiura Hirvenhiihtäjä-patsaan syntyvaiheista ja teoksen historiasta.

Patsaan viidenkymmenen vuoden takainen paikka jäi uuden tien alle kuusikymmenluvun puolivälin paikkeilla. Se oli silloisen kirkolta keskustaan johtavan tien varrella pienellä kumpareella. Paikalla on nykyinen risteys alikulkutunneleineen.

Koska Kuru-viikon pääjuhla ja jumalanpalvelus järjestettiin Parkkuussa, kunniakäynnit muistomerkeille tapahtuivat viime viikolla pidetyn "Kauneimmat hengelliset laulut" -konsertin yhteydessä.

Konsertti muodostui kuorolaisten sooloesityksistä, joita säesti kanttori Eija Multanen. Se keräsi lähes kaksisataa kuulijaa.